МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РЕЛІГІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВИЩИЙ ДУХОВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТАВРІЙСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра богослов'я

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Біблійна герменевтика»

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність – 041 Богослов'я
Галузь знань – 04 Богослов'я

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 04 жовтня 2019 р.

Херсон 2019

1. Дані про викладача дисципліни

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	**Демченко Сергій Олексійович**
Контактний телефон	**066-00-10-416**
E-mail	**sademchenko@gmail.com**
Розклад занять	**Понеділок 10:00, ауд. 4 (у розкладі можливі зміни)**
Консультації	**Вівторок 14:00 -15:00, ауд. 4 (у розкладі можливі зміни)**

2. Анотація дисципліни

Вивчення дисципліни «Біблійна герменевтика» спрямоване на вивчення основних принципів інтерпретації Біблії та застосування біблійних текстів у житті сучасних людей. Навчальна дисципліна «Біблійна герменевтика» належить до нормативних дисциплін.

Міждисциплінарні зв'язки.

Курс «Біблійна герменевтика» необхідний для того, щоб створити базу для успішного розуміння та засвоєння студентами матеріалу інших дисциплін програми. Безпосередні зв'язки пов'язують його з такими дисциплінами як «Гомілетика», «Старий Завіт», «Новий Завіт», «Грецька мова Нового Завіту», «Систематичне богослов'я».

3. Опис навчальної дисципліни

3.1 Метою викладання курсу біблійної герменевтики є засвоєння студентами знань принципів біблійного тлумачення та застосування цих принципів для інтерпретації Святого Письма.

3.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Біблійна герменевтика» є

- розгляд різних літературних форм, що зустрічаються в Біблії, та принципів їх тлумачення;

- надання студентам практичних навичок виконання огляду та екзегези біблійного уривка, а також того, як визначати застосування уривку в житті сучасних християн;

- змога самостійного виявлення помилок в тлумаченні біблійних текстів.

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів - 9</td><td>Галузь знань
04 Богослов'я</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин
270 –д. в.
225 –з. в.</td><td>Спеціальність
041 Богослов'я</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Освітня програма
Бакалавр богослов'я</td><td>2й</td><td>2й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
</table>

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання **– 6 + 3 годин**	Рівень вищої освіти: **бакалаврський**	90	18
		Семінарські	Семінарські
		46	18
		Самостійна робота	
		134	234
		Вид контролю: іспит, залік	

3.3 Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей):

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати завдання та проблеми в інтерпретації різних біблійних текстів у процесі навчання та практичного служіння, що передбачає застосування теорій та методів біблійної герменевтики.
Загальні компетентності	**1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **2.** Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. **3.** Здатність бути критичним та самокритичним. **4.** Здатність до самоаналізу. **5.** Здатність застосовувати отримані знання на практиці. **6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел з використанням інформаційних та комунікаційних технологій.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	**Знати:** - основний понятійний апарат, пов'язаний з тлумаченням біблійних текстів; - основні передумови для біблійної екзегези; - основні принципи інтерпретації біблійних текстів; - різні літературні форми, котрі зустрічаються в Святому Письмі та спеціальні принципи їх тлумачення; - знати про існування біблійних симфоній, лексіконів, підстрочних перекладів з оригінальних біблійних мов на українську та російську мови; культурно-історичних коментарів; біблійних географічних атласів, а також інших посібників, котрі можуть допомогти в інтерпретації біблійних тестів; - принципи застосування різних біблійних текстів у житті сучасних християн; **Вміти:** - здатність автономно проводити екзегезу біблійних текстів, володіючи теоретичними знаннями в галузі біблійної герменевтики; - здатність самостійно формулювати застосування біблійних текстів для сучасних християн; - здатність самостійно працювати з лексиконами, підстрочними перекладами, симфоніями, тлумачними словниками; - виконувати передбачені програмою види письмових робіт.

4. Програма навчальної дисципліни «Біблійна герменевтика»

Розділ І. Вступ

Тема 1. Важливість знання та розуміння Слова Божого.

Приклади біблійних текстів, котрі підтверджують важливість знання та розуміння Слова Божого. Визначення важливих понять курсу.

Тема 2. Необхідність біблійної герменевтики.

Чотири прірви, які відокремлюють нас від авторів оригінального тексту і перешкоджають спонтанному розумінню Писання. Мета даного курсу герменевтики. Місце герменевтики серед інших богословських дисциплін.

Тема 3. Методи вивчення Біблії.

Комплексний підхід, який включає в себе прийнятні методи вивчення Біблії. Інші методи і їх недоліки.

Розділ ІІ. Загальні принципи інтерпретації

Тема 4. Принципи інтерпретації.

Три передумови для екзегези. Принципи інтерпретації.

Тема 5. Додаткові поради для тлумачення Святого Письма.

Розділ ІІІ. Огляд уривка Святого Письма (підготовка до екзегези)

Тема 6. Визначення літературної форми.

Визначення та характерні риси оповідання; міркування (послання); поезії; пророцтва. Приклади літературних форм, котрі зустрічаються у Святому Письмі.

Тема 7. Визначення меж біблійного тексту.

Чим необхідно керуватися при визначенні меж тексту. Поради для визначення меж досліджуваного тексту.

Тема 8. Визначення структури мислення автора.

Визначення риторичного запитання і резюме. Сполучники. Визначення їх функцій і ролі в тексті. Відповіді на п'ять питань: хто? що? де? коли? чому? Визначення в тексті: гріхів; принципів; обітниць; прикладів; наказів; тверджень про Бога; застережень. Визначення передумови. Визначення переносних видів мовлення (тропів). Вивчення основних визначень: троп; порівняння; метафора; алегорія; гіпербола; уособлення; антропоморфізм; іронія; евфемізм; синекдоха; парадокс; апострофа; контраст.

Розділ ІV. Екзегеза

Тема 9. Мета екзегези.

Вивчення обстановки і місця дії. Вивчення історичної обстановки. Вивчення географічної обстановки. Вивчення культурних передумов.

Тема 10. Контекст.

Визначення контексту. Значення терміна «контекст». Види контексту. Області застосування контексту як визначального фактора розуміння біблійного уривка та окремих слів. Приклад визначення контексту: Івана 6:53-54.

Тема 11. Лексичний аналіз.

Визначення та обґрунтування. Чотири правила, які необхідно пам'ятати при вивченні слів. Чотири методи вивчення слова.

Тема 12. Джерела інформації для лексичного аналізу.

Навчання студентів працювати з різними словниками, лексиконами та програмою «BibleQuote6» для визначення значення слів в оригінальних біблійних мовах. Поняття про синтаксичний аналіз.

Тема 13. План и тема біблійного тексту.

Складання плану тексту Писання. Порядок складання плану. Вимоги до змісту і форми пунктів плану. Визначення теми тексту. Підведення підсумків до розділу «Екзегеза».

Розділ V. Застосування

Тема 14. Визначення, важливість і мета застосування.

Правила застосування біблійних істин і заповідей. Принципіалізація або виявлення принципів (істин). Визначення та обґрунтування. Орієнтири для виявлення принципів.

Тема 15. Переклад біблійних заповідей з однієї культури і часу в іншу культуру і час.

Поняття про ендемокультурні і транскультурні принципи. Визначення ендемокультурного принципу, транскультурного принципу, поведінкової заповіді.

Тема 16. Формування застосування.

Приклади застосування. Можливі етапи перекладу. Рекомендовані герменевтично обґрунтовані принципи перекладу. Практичні поради для визначення застосування. Питання, котрі необхідно задати для формування застосування. Поради по формуванню застосування.

Розділ VI. Спеціальна герменевтика

Тема 17. Тлумачення біблійних оповідань.

Визначення та характерні риси оповідання. Оповідання в Біблії. Оповідання в Старому Завіті. Оповідання в Новому Завіті. Природа оповідань. Три рівня оповідань. Принципи тлумачення оповідань. Практичні поради щодо тлумачення оповідань.

Тема 18. Тлумачення біблійної поезії.

Визначення та характерні риси поезії. Використання переносної (алегоричної) мови. Використання параллелизмів. Види параллелизмів. Синонімічний параллелізм.

Антитетичний параллелізм. Синтетичний параллелізм. Символічний параллелізм. Хіастичний параллелізм. Мерізм. Принципи тлумачення поезії.

Тема 19. Тлумачення притч Старого Завіту.

Притчі Старого Завіту. Визначення і характер. Призначення і області застосування. Принципи тлумачення притч Старого Завіту.

Тема 20. Тлумачення притч Нового Завіту.

Притчі Нового Завіту. Визначення. Мета притчі. Що необхідно пам'ятати при вивченні притч. Принципи тлумачення притч Нового Завіту.

Тема 21. Тлумачення пророцтв.

Пророцтво в Біблії. Визначення. Важливість пророцтв і користь від їх вивчення. Що може бути пророцтвом. Пророцтво як передбачення. Пророцтво як відкриття справжнього. Пророцтво як для повчання, напучення та розради. Можливі класифікації пророцтв. Характерні риси пророцтв.

Тема 22. Апокаліптичні пророцтва.

Апокаліптична література. Визначення терміна «апокаліптика». Головна мета апокаліптичної літератури. Апокаліптичні книги в Біблії. Відмінність апокаліптичної літератури від інших пророчих текстів.

Тема 23. Месіанські пророцтва.

Визначення. Месіанські пророцтва в Біблії. Відмінності, характеристики і значення месіанських пророцтв. Принципи тлумачення месіанських пророцтв. Застереження.

Тема 24. Прообрази.

Визначення і характеристики. Види прообразів. Принципи тлумачення прообразів.

Тема 25. Символи.

Визначення. Приклади символів. Основні правила тлумачення символів.

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Важливість знання та розуміння Слова Божого.	2	0,5
2	Необхідність біблійної герменевтики.	2	0,5
3	Методи вивчення Біблії.	2	1
4	Принципи інтерпретації.	6	2
5	Додаткові поради для тлумачення Святого Письма.	2	1
6	Визначення літературної форми.	4	1

7	Визначення меж біблійного тексту.	2	0,5
8	Визначення структури мислення автора.	8	2
9	Мета екзегези.	2	0,5
10	Контекст.	4	1
11	Лексичний аналіз.	2	1
12	Джерела інформації для лексичного аналізу.	4	1
13	План і тема біблійного тексту.	4	2
14	Визначення, важливість і мета застосування.	2	1
15	Переклад біблійних заповідей з однієї культури і часу в іншу культуру і час.	4	1,5
16	Формування застосування.	4	1,5
17	Тлумачення біблійних оповідань.	4	
18	Тлумачення біблійної поезії.	6	
19	Тлумачення притч Старого Завіту.	4	
20	Тлумачення притч Нового Завіту.	6	
21	Тлумачення пророцтв.	6	
22	Апокаліптичні пророцтва.	2	
23	Месіанські пророцтва.	2	
24	Прообрази.	2	
25	Символи.	4	
	Разом	**90**	**18**

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Герменевтика як наука та мистецтво біблійного тлумачення.	2	
2	Необхідність екзегетичного мислення для служителя Слова Божого.	2	1
3	Чотири прірви, які відокремлюють нас від авторів оригінального тексту та його початкових читачів і перешкоджають спонтанному розумінню Біблії.	2	
4	Проблемні методи інтерпретації біблійних текстів.	2	1

5	Передумови як важливий фактор підходу до екзегези біблійних текстів.	2	
6	Богонатхненність Святого Письма.	2	1
7	Принципи тлумачення Святого Письма.	2	
8	Чотирьохрівневий сенс біблійного тексту Писання у середньовіччі (Quadriga)	2	1
9	Літературний контекст.	2	
10	Історико-культурний контекст.	2	
11	Географічний контекст.	2	2
12	Лексичний аналіз.	2	
13	Необхідність визначення (контекстуалізації) біблійних текстів.	2	2
14	Біблійний жанр оповідання.	2	1
15	Особливості біблійного жанру поезії.	2	1
16	Особливості притч Старого Завіту.	2	1
17	Особливості притч Нового Завіту.	2	1
18	Особливості біблійних пророцтв.	2	1
19	Особливості апокаліптичних пророцтв.	2	1
20	Особливості месіанських пророцтв.	2	1
21	Особливості біблійних прообразів.	2	1
22	Особливості біблійних символів.	2	1
23	Переклади Святого Письма українською та російською мовами.	2	1
	Разом	**46**	**18**

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Важливість знання та розуміння Слова Божого.	2	4
2	Необхідність біблійної герменевтики.	2	4
3	Методи вивчення Біблії.	5	10
4	Принципи інтерпретації.	15	30

5	Додаткові поради для тлумачення Святого Письма.	3	6
6	Визначення літературної форми.	5	8
7	Визначення меж біблійного тексту.	3	5
8	Визначення структури мислення автора.	13	20
9	Мета екзегези.	1	1
10	Контекст.	10	20
11	Лексичний аналіз.	5	7
12	Джерела інформації для лексичного аналізу.	3	5
13	План і тема біблійного тексту.	5	7
14	Визначення, важливість і мета застосування.	10	15
15	Переклад біблійних заповідей з однієї культури і часу в іншу культуру і час.	5	8
16	Формування застосування.	10	17
17	Тлумачення біблійних оповідань.	3	5
18	Тлумачення біблійної поезії.	5	10
19	Тлумачення притч Старого Завіту.	3	8
20	Тлумачення притч Нового Завіту.	5	10
21	Тлумачення пророцтв.	5	10
22	Апокаліптичні пророцтва.	5	7
23	Месіанські пророцтва.	3	5
24	Прообрази.	3	5
25	Символи.	5	7
	Разом	**134**	**234**

8. Плани семінарських занять

Семінар 1

Тема: Герменевтика як наука та мистецтво біблійного тлумачення

План

1. Наука - герменевтика має правила, які можна об'єднати в систему.
2. Мистецтво –по відношенню до Святого Письма не можна механічно і жорстко застосовувати правила, необхідний творчий підхід.

Рекомендована література

Основна:

1. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Допоміжна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

Семінар 2

Тема: Необхідність екзегетичного мислення для служителя Слова Божого

План

1. Визначення і історія екзегетики.
2. Задача екзегези.
3. Екзегетичні помилки.

Рекомендована література

Основна:

1. Карсон Дональд. Экзегетические ошибки. Минск: Позитив-центр, 2013.
2. Мэйхью Ричард. Как самому толковать Библию. Киев, 1993.
3. Маршалл Говард. Толкование Нового Завета. СПб.: Мирт, 2004.

Допоміжна:

1. Десницкий Андрей. Введение в библейскую экзегетику. М.: Изд-во ПСТГУ, 2011.
2. Кайзер – мл. Уолтер. На пути к экзегетическому богословию. СПб.: Христианское общество «Библия для всех», 2008.

Семінар 3

Тема: Чотири прірви, які відокремлюють нас від авторів оригінального тексту та його початкових читачів і перешкоджають спонтанному розумінню Біблії

План

1. Прірва в часі.
2. Культурна прірва.
3. Мовна прірва.
4. Світоглядна прірва.

Рекомендована література

Основна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

Допоміжна: відсутня

Семінар 4

Тема: Проблемні методи інтерпретації біблійних текстів

План

1. Раціональний (розумний) метод.
2. Надзвичайно буквальний метод.
3. Алегоричний метод.

Рекомендована література

Основна:

1. Мэйхью Ричард. Как самому толковать Библию. Киев, 1993.
2. Кук Рональд. Обзор истории и методов толкования Библии. Одесса: Издательство «Тюльпан» ТМ, ЕРПЦО, 2009.

Допоміжна:

1. Десницкий Андрей. Введение в библейскую экзегетику. М.: Изд-во ПСТГУ, 2011.
2. Ткачук Виталий. Методы и принципы толкования Священного Писания. Луцьк: Місійна книжкова фабрика «Християнське життя», 2000.

Семінар 5

Тема: Передумови як важливий фактор підходу до екзегези біблійних текстів

План

1. Герменевтичні передумови екзегези.
2. Християнські передумови екзегези.

Рекомендована література

Основна:

1. Десницкий Андрей. Введение в библейскую экзегетику. М.: Изд-во ПСТГУ, 2011.

Допоміжна:

1. Карсон Дональд. Экзегетические ошибки. Минск: Позитив-центр, 2013.

Семінар 6

Тема: Богонатхненність Святого Письма

План

1. Різні погляди на богонатхненність.
2. Повна і дослівна богонатхненність Біблії.

Рекомендована література

Основна:

1. Паш Рене. Богодухновенность и авторитет Библии. Германия: миссия Вестник Мира, 1997.

Допоміжна:

1. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Семінар 7

Тема: Принципи тлумачення Святого Письма

План

1. Загальні принципи тлумачення Святого Письма.
2. Граматичні принципи тлумачення Святого Письма.
3. Історичні принципи тлумачення Святого Письма.
4. Теологічні принципи тлумачення Святого Письма.

Рекомендована література

Основна:

1. Хендриксен Уолтер, Джексон Гайл. Изучение, толкование и применение Библии. СПб.: Мирт, 2005.

Допоміжна:

1. Ткачук Виталий. Методы и принципы толкования Священного Писания. Луцьк: Місійна книжкова фабрика «Християнське життя», 2000.

Семінар 8

Тема: Чотирьохрівневе значення тексту Писання у Отців Церкви

План

1. Буквальне значення.
2. Алегоричне значення.
3. Моральне значення.
4. Анагогічне значення.

Рекомендована література

Основна:

1. Тисельтон Энтони. Герменевтика. Черкассы: Коллоквиум, 2011.
2. Кук Рональд. Обзор истории и методов толкования Библии. Одесса: Издательство «Тюльпан» ТМ, ЕРПЦО, 2009.

Допоміжна:

1. Десницкий Андрей. Введение в библейскую экзегетику. М.: Изд-во ПСТГУ, 2011.
2. Маграт Алистер. Богословская мысль реформации. Одесса: ОБШ «Богомыслие», 1994.

Семінар 9

Тема: Літературний контекст

План

1. Найближчий контекст.
2. Ближній контекст.
3. Контекст книги (книг) одного автора.
4. Контекст всій Біблії.

Рекомендована література

Основна:

1. Дориани Дэниел. Постигая смысл Писания. Черкассы: Коллоквиум, 2006.

Допоміжна:

1. Прокопчук Андрей. Библейская герменевтика. ОАО «Брестская типография», 2000.
2. Хендрикс Ховард, Хендрикс Уильям. Жить по книге. Черкассы: Смирна, 2004.

Семінар 10

Тема: Історико-культурний контекст

План

1. Історичний контекст Старого Завіту.
2. Історичний контекст Нового Завіту.

Рекомендована література

Основна:

1. Библейский культурно-исторический комментарий: в 2 ч. Часть 1. Ветхий Завет. Джон Х. Уолтон, Виктор Х. Мэтьюз, Марк У. Чавалес, под общ. ред. Т.Г. Батухтиной. СПб.: Мирт, 2003.
2. Библейский культурно-исторический комментарий: в 2 ч. Часть 2. Новый Завет. Крейг Кинер; под общ. ред. Р.З. Ороховатской. СПб.: Мирт, 2003-2005.

Допоміжна:

1. Беннет Ричард. Исторический фон Нового Завета. Одесса: Христианский гуманитарно-экономический открытый университет, 2015.

Семінар 11

Тема: Географічний контекст

План

1. Географія Стародавнього Східного Середземномор'я.
2. Географія Палестини.

Рекомендована література

Основна:

1. Атлас біблійної історії. Київ: ДНВП «Картографія», 2010.
2. Шлегель Уильям. Спутниковый библейский атлас. Славянское Евангельское общество, 2013.

Допоміжна:

1. Берьозкін Дмитро. Біблійний атлас. Київ, 1994.
2. Даули Тим. Библейский атлас. 1-е издание. СПб.: Российское Библейское общество, 2003.
3. Даули Тим. Библейский атлас. 2-е издание. М.: Российское Библейское общество, 1995.
4. Даули Тим. Библейский атлас. 3-е издание. М.: Российское Библейское общество, 2003.
5. Лоуренс Пол. Атлас библейской истории. Российское библейское общество, 2012.
6. Rasmussen Carl G. Zondervan Atlas of the Bible, 2010.
7. «Путешествие по Библии». Электронное мультимедийное издание. Версия 1.1. Российское библейское общество, 2005.

Семінар 12

Тема: Лексичний аналіз

План

1. Визначення і обгрунтування.

2. Чотири правила, які необхідно пам'ятати при вивченні слів.
3. Чотири методи вивчення слова.

Рекомендована література

Основна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

Допоміжна:

1. Тисельтон Энтони. Герменевтика. Черкассы: Коллоквиум, 2011.

Семінар 13

Тема: Необхідність визначення (контекстуалізації) біблійних текстів

План

1. Визначення, важливість і мета застосування.
2. Правила застосування біблійних істин і заповідей.

Рекомендована література

Основна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

Допоміжна:

1. Мокк Денис Дж. Методы изучения Библии и принципы её толкования. Курс №1. Учебное пособие. М., 1999.
2. Хендриксен Уолтер, Джексон Гайл. Изучение, толкование и применение Библии. СПб.: Мирт, 2005.

Семінар 14

Тема: Біблійний жанр оповідання

План

1. Оповідання в Біблії.
2. Природа оповідань.
3. Принципи тлумачення оповідань.

Рекомендована література

Основна:

1. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Кишинев, 1994.
2. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Допоміжна:

1. Дориани Дэниел. Постигая смысл Писания. Черкассы: Коллоквиум, 2006.

Семінар 15

Тема: Особливості біблійного жанру поезії

План

1. Використання переносної (алегоричної) мови.
2. Використання параллелизмів.

Рекомендована література

Основна:

1. Десницкий Андрей. Поэтика библейского параллелизма. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.
2. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Допоміжна:

1. Прокопчук Андрей. Библейская герменевтика. ОАО «Брестская типография», 2000.

2. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Кишинев, 1994.

Семінар 16

Тема: Особливості притч Старого Завіту

План

1. Визначення і характер притч Старого Завіту.
2. Призначення і області застосування притч Старого Завіту.

Рекомендована література

Основна:

1. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Кишинев, 1994.
2. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Допоміжна:

1. Прокопчук Андрей. Библейская герменевтика. ОАО «Брестская типография», 2000.

2. Филипс, Джон. Путеводитель исследователя Библии. СПб.: МРОЕХЦ «Мирт», 2010.

Семінар 17

Тема: Особливості притч Нового Завіту

План

1. Мета притч Нового Завіту.
2. Різні види притч Нового Завіту.

Рекомендована література

Основна:

1. Бломберг Крейг. Интерпретация притчей. М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005.
2. Снодграсс Клайн. Притчи Иисуса. Полный путеводитель по притчам Иисуса Христа. СПб.: Мирт, 2014.

Допоміжна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

2. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Кишинев, 1994.
3. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.
4. Ткачук Виталий. Методы и принципы толкования Священного Писания. Луцьк: Місійна книжкова фабрика «Християнське життя», 2000.

Семінар 18

Тема: Особливості біблійних пророцтв

План

1. Важливість пророцтв і користь від їх вивчення.
2. Зміст біблійних пророцтв.
3. Можливі класифікації біблійних пророцтв.

Рекомендована література

Основна:

1. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Кишинев, 1994.
2. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Допоміжна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

2. Филипс, Джон. Путеводитель исследователя Библии. СПб.: МРОЕХЦ «Мирт», 2010.

Семінар 19

Тема: Особливості апокаліптичних пророцтв

План

1. Апокаліптика - особливий вид пророчої літератури.
2. Головна мета апокаліптичної літератури.
3. Апокаліптичні книги в Біблії.
4. Відмінність апокаліптичної літератури від інших пророчих текстів.

Рекомендована література

Основна:

1. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

Допоміжна:

1. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

Семінар 20

Тема: Особливості месіанських пророцтв

План

1. Месіанські пророцтва в Біблії.
2. Відмінності, характеристики і значення месіанських пророцтв.

Рекомендована література

Основна:

1. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Кишинев, 1994.

Допоміжна:

1. Макдауэлл Джош. Свидетельства достоверности Библии. СПб.: Библия для всех, 2003.

Семінар 21

Тема: Особливості біблійних прообразів

План

1. Основні характеристики біблійного прообразу.
2. Види біблійних прообразів.

Рекомендована література

Основна:

1. Коннер, Кевин Дж. Толкование символов и прообразов. К., Варух, 2013.

2. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

Допоміжна:

1. Прокопчук Андрей. Библейская герменевтика. ОАО «Брестская типография», 2000.
2. Словарь библейских образов. Под общей редакцией Лиланда Райкена, Джеймса Уилхойта, Тремпера Лонгмана III. СПб.: Библия для всех, 2005.

Семінар 22

Тема: Особливості біблійних символів

План

1. Визначення символу.
2. Приклади символів в Біблії.

Рекомендована література

Основна:

1. Коннер, Кевин Дж. Толкование символов и прообразов. К., Варух, 2013.
2. Словарь библейских символов. Оуэн С.У. СПб.: Библия для всех, 1997.

Допоміжна:

1. Мокк Денис Дж. Методы изучения Библии и принципы её толкования. Курс №1. Учебное пособие. М., 1999.
2. Словарь библейских образов. Под общей редакцией Лиланда Райкена, Джеймса Уилхойта, Тремпера Лонгмана III. СПб.: Библия для всех, 2005.

Семінар 23

Тема: Переклади Святого Письма українською та російською мовами

План

1. Біблія або Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту із мови давньоєврейської й грецької на українську наново перекладена (Огієнко).

2. Святе Письмо (Хоменко).

3. Русский синодальный перевод.

4. Библия, современный русский перевод. Российское Библейское Общество.

5. Святая Библия, Новый перевод на русский язык. Международное Библейское общество.

6. Библия. Книги Священного Писания Ветхого и Нового Завета в современном русском переводе. / Под ред. М.П. Кулакова и М.М. Кулакова.

7. Новый Завет в переводе епископа Кассиана (Безобразова).

8. Слово Жизни. Новый завет в современном переводе.

Рекомендована література

Основна:

1. Жукалюк Мыкола, Степовик Дмытро. Краткая история переводов Библии на украинский язык. Украинское Библейское Общество, 2003.
2. Чистович И.А. История перевода Библии на русский язык. – М.: Российское Библейское Общество, 1997.

Допоміжна:

1. Новый Завет в переводе Российского Библейского общества. Репринтное воспроизведение издания 1824 г. - М.: Российское Библейское общество, 2000. С. 5 – 30.
2. Новый Завет по тексту большинства. Современный русский перевод. – М.: Российское Библейское общество, 2014. С. VII - XVIII.

9. Види контролю і система накопичення балів

	Види контрольного заходу	**Кількість контрольних заходів**	**Кількість балів за 1 захід**	**Усього балів**
1	Виступ на семінарському занятті.	23	0-1	0-23
2	Участь у дискусії на семінарському занятті.	23	0-0,52	0-12
3	Виконання практичної роботи.	7	0-1	0-7
4	Контрольне тестування за вивченим матеріалом загальної та спеціальної герменевтики (письмово).	2	0-10	0-20
5	Письмова робота «Екзегеза уривку Святого Письма».	1	0-10	0-10
6	Залік.	1	0-8	0-8
7	Іспит.	1	0-20	0-20
	Разом			100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою / National grade		**Мін. бал / Min. marks**	**Макс. бал/ Max. marks**	**Шкала ЄКТС / ECTS grade**
недиференційована шкала / undifferentiated grade	диференційована шкала / differentiated grade			
Зараховано / Passed	Відмінно /Excellent	90	100	A
	Добре / Good	82	89	B
		74	81	C
	Задовільно / Satisfactory	64	73	D
		60	63	E
Не зараховано / Fail	Незадовільно / Fail	35	59	Fx
		0	34	F

11. Вимоги викладача

При вивченні дисципліни «Біблійна герменевтика» необхідно спиратися на конспекти та рекомендовану основну та допоміжну літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії.

Від студента очікується:

- регулярне відвідування занять (відвідування контрольних заходів є обов'язковим);
- явка на заняття без запізнення;
- систематичне засвоєння навчального матеріалу;
- якісна підготовка виступів на семінарських заняттях, активна участь в обговоренні дискусійних питань;
- своєчасне звітування про результати самостійної роботи;
- відпрацювання пропущених семінарських занять;
- дотримання норм академічної доброчесності.

Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів ТХІ. Згідно з «Положенням про академічну доброчесність», в Таврійському християнському інституті» категорично заборонено списування і плагіат. У разі виявлення факту порушення студент отримує незадовільну оцінку і повинен повторно скласти екзамен або виконати завдання. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

12. Студенти з особливими потребами

Студенти, що претендують на врахування їхніх особливих навчальних потреб, повинні заздалегідь повідомити про це секретаря навчального відділу, надавши відповідну медичну документацію.

13. Екзаменаційні питання

Другий семестр. Перший рік навчання

1. Основні поняття курсу «Біблійна герменевтика».
2. Прірви, що перешкоджають спонтанному розумінню Писання.
3. Прийнятні методи вивчення Біблії.
4. Неприйнятні методи вивчення Біблії та їх недоліки.
5. Поняття «передумова».
6. Три передумови для екзегези.
7. Три кроки інтерпретації.
8. Критерії визначення меж біблійного тексту.
9. Тропи та мета їх вживання.
10. Розрізнити по біблійним текстам деякі тропи: гіпербола, порівняння, метафора, алегорія, антропоморфізм.
11. У чому полягає мета екзегези.
12. Контекст та його роль для правильного тлумачення Біблії.
13. Перерахуйте види контексту і поясніть, в чому вони полягають.
14. Для чого треба провести лексичний аналіз.
15. Застосування та дві основних проблеми пов’язані з ним.
16. Поясніть, що таке принципіалізація та для чого застосується цей метод.
17. Поясніть, навіщо треба виявити у тексті ендемокультурний та транскультурний принципи.

14. Залікові питання

Третій семестр. Другий рік навчання

1. Який тип літератури зустрічається в Біблії найбільш часто.
2. Скільки процентів змісту Старого Завіту написано у формі оповідань.
3. На скільки рівнів можна розділити всі оповідання в Біблії.
4. Дайте визначення давньоєврейської поезії.
5. Який поетичний прийом використовується в давньоєврейської поезії.
6. Що рифмується в давньоєврейській поезії.

7. Перерахуйте види параллелизмів в давньоєврейській поезії.

8. Дайте визначення кожного виду параллелизму.

9. Дайте визначення притчі Старого Завіту.

10. Дайте визначення притчі Нового Завіту.

11. Назвіть дві мети вживання притч в Новому Завіті.

12. Дайте загальне визначення пророцтва.

13. Що може бути пророцтвом?

14. Дайте визначення пророцтва як передбачення.

15. В чому полягала основна функція пророка?

16. Назвіть можливі класифікації пророцтв.

17. Дайте визначення апокаліптики.

18. Дайте визначення месіанського пророцтва.

19. Перерахуйте чотири основних події про чотири періоди часу, про котрі, в основному, звіщали пророки.

20. Дайте визначення прообраза.

21. Перерахуйте види прообразів.

22. Як називається попереднє зображення?

23. Як називається виконання?

24. Дайте визначення символа.

25. Поясніть, в чому полягає призначення символу.

15. Курсова робота

Третій семестр. Другий рік навчання

«Огляд та тлумачення уривка Святого Письма». Ця робота має бути виконана студентом відповідно до вимог даного курсу Біблійної герменевтики. Робота має бути виконана українською мовою. Біблійний текст слід брати з українського перекладу Святого Письма. Об'єм роботи складатиме 20 сторінок. Біблійний текст з першого послання Апостола Петра надає викладач. В роботі мають бути наступні розділи:

I. Для кого було написано перше соборне послання Апостола Петра.

II. Ким було написано перше соборне послання Апостола Петра.

III. Коли та де було написано перше соборне послання Апостола Петра.

IV. Обставини написання першого соборного послання Апостола Петра.

V. Обстановка.

1. Географічна обстановка.

2. Історична обстановка.

3. Культурні передумови.

VI. Огляд уривка.

VII. Контекст.

1. Найближчий.

2. Близький.

3. Контекст книги (книг даного автора).

4. Контекст усієї Біблії.

VIII. Лексика.

1. Значення слів у Сучасному тлумачному словнику української мови.

2. Значення слова на мові давньоєврейською чи давньогрецькому (по симфонії Стронга або по лексикону Клеона Роджерса).

3. Висновок (при необхідності).

V. Різні українські та російські переклади (крім Синодального) - 6 перекладів.

VI. План біблійного тексту.

VII. Тема біблійного тексту.

VIII. Сформулювати застосування біблійного тексту.

16. Рекомендована література

Основна

1. Беннет Ричард. Исторический фон Нового Завета. Одесса: Христианский гуманитарно-экономический открытый университет, 2015.

2. Верклер Генри. Герменевтика. США, Мичиган, 1981.

3. Мэйхью Ричард. Как самому толковать Библию. Киев, 1993.

4. Тисельтон Энтони. Герменевтика. Черкассы: Коллоквиум, 2011.

5. Фи Гордон, Стюарт Дуглас. Как читать Библию и видеть всю её ценность. Кишинев, 1994.

Допоміжна

6. Бломберг Крейг. Интерпретация притчей. М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005.

7. Ванхузер Кевин Дж. Искусство понимания текста. Черкассы: Коллоквиум, 2007.

8. Грэманн Боб. Преображающее изучение Библии. СПб.: Мирт, 2005.

9. ДесницкийАндрей. Введение в библейскую экзегетику. М.: Изд-во ПСТГУ, 2011.

10. ДесницкийАндрей. Поэтика библейского параллелизма. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.

11. Дильтей Вильгельм. Собрание сочинений. Том IV. Герменевтика и теория литературы. М.: Дом интеллектуальной книги, 2001.

12. Дориани Дэниел. Постигая смысл Писания. Черкассы: Коллоквиум, 2006.

13. Жукалюк Мыкола, Степовик Дмытро. Краткая история переводов Библии на украинский язык. Украинское Библейское Общество, 2003.

14. Кайзер – мл. Уолтер. На пути к экзегетическому богословию. СПб.: Христианское общество «Библия для всех», 2008.

15. Карев А.В. Мицкевич А.И. Попов В. А. Экзегетика. Германия, 1993.

16. Карсон Дональд. Экзегетические ошибки. Минск: Позитив-центр, 2013.

17. Коннер, Кевин Дж. Толкование символов и прообразов. К., Варух, 2013.

18. Кук Рональд. Обзор истории и методов толкования Библии. Одесса: Издательство «Тюльпан» ТМ, ЕРПЦО, 2009.

19. Кухащек Джек. Секреты Библии. М.: Триада, 2001.

20. Макдауэлл Джош. Свидетельства достоверности Библии. СПб.: Библия для всех, 2003.

21. Маршалл Говард. Толкование Нового Завета. СПб.: Мирт, 2004.

22. Мокк Денис Дж. Методы изучения Библии и принципы её толкования. Курс №1. Учебное пособие. М., 1999.

23. Осборн Грант Р. Герменевтическая спираль. Общее введение в библейское толкование. Одесса: Евро-Азиатская Аккредитационная Ассоциация, 2009.

24. Рикёр Поль. Конфликт интерпретаций. М.: Академический проект, 2008.

25. Паш Рене. Богодухновенность и авторитет Библии. Германия: миссия Вестник Мира, 1997.

26. Попов В.А. Исследуйте Писание. СПб.: Библия для всех, 1999.

27. Прокопчук Андрей. Библейская герменевтика. ОАО «Брестская типография»,2000.

28. Снодграсс Клайн. Притчи Иисуса. Полный путеводитель по притчам Иисуса Христа. СПб.: Мирт, 2014.

29. Ткачук Виталий. Методы и принципы толкования Священного Писания. Луцьк: Місійна книжкова фабрика «Християнськежиття», 2000.

30. Уилсон Сет, Линн Гарднер. Учение по Слову Божьему. М.: Протестант, 1992.

31. Филипс, Джон. Путеводитель исследователя Библии. СПб.: МРОЕХЦ «Мирт», 2010.

32. Флюгрант С.Л. Как читать Библию, не искажая её смысла. Киев: Четверта хвиля, 2009.

33. Хендрикс Ховард, Хендрикс Уильям. Жить по книге. Черкассы: Смирна, 2004.

34. Хендриксен Уолтер, Джексон Гайл. Изучение, толкование и применение Библии. СПб.: Мирт, 2005.

35. Чистович И.А. История перевода Библии на русский язык. – М.: Российское Библейское Общество, 1997.

36. Шлейермахер Фридрих. Герменевтика. СПб.: Европейский дом, 2004.

37. МагратАлистер. Богословская мысль реформации. Одесса: ОБШ «Богомыслие», 1994.

Словники, лексикони, підрядкові переклади, коментарі та біблійні атласи

38. Библейская симфония с ключём к еврейским и греческим словам. U. S. A. 1998.

39. Библейский культурно-исторический комментарий: в 2 ч. Часть 1. Ветхий Завет. Джон Х. Уолтон, Виктор Х. Мэтьюз, Марк У. Чавалес, под общ. ред. Т.Г. Батухтиной. СПб.: Мирт, 2003.

40. Библейский культурно-исторический комментарий: в 2 ч. Часть 2. Новый Завет. Крейг Кинер; под общ. ред. Р.З. Ороховатской. СПб.: Мирт, 2003-2005.

41. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів/ За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2006. – 1008 с.

42. Академічний тлумачний словник української мови, sum.in.ua.

43. Даль Владимир. Толковый словарь живого великорусского языка: Т.1-4. М.: Русский язык, 1978.

44. Еврейско-русский и греческо-русский словарь-указатель на канонические книги Священного Писания, составитель Ю.А. Цыганков. СПб.: Библия для всех, 2005.

45. Исчерпывающий греческо-русский лексикон Нового Завета с номерами Стронга и греческой Симфонией, под ред. Виктора Журомского.Житомир: Виктор Журомский, 2001.

46. Клеон Л. Роджерс-младший, Клеон Л. Роджерс III, Новый лингвистический и экзегетический ключ к греческому тексту Нового Завета. СПб.: Библия для всех, 2001.

47. Новый Завет на греческом языке с подстрочным переводом на русский язык, под ред. А.А. Алексеева. СПб.: Российское библейское общество, 2002.

48. Новый Завет с индексацией каждого греческого слова по системе Иакова Стронга.

49. Ожегов С.И. и Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка. М.: Азбуковник, 1999.

50. Словарь библейских образов. Под общей редакцией ЛиландаРайкена, Джеймса Уилхойта, ТремпераЛонгманаIII. СПб.: Библия для всех, 2005.

51. Словарь библейских символов. Оуэн С.У. СПб.: Библия для всех, 1997.

52. Атлас біблійної історії. Київ: ДНВП «Картографія», 2010.

53. Берьозкін Дмитро. Біблійний атлас. Київ, 1994.

54. ШлегельУильям. Спутниковый библейский атлас. СлавянскоеЕвангельскоеобщество, 2013.

55. Даули Тим. Библейский атлас. 1-е издание. СПб.: Российское Библейское общество, 2003.

56. Даули Тим. Библейский атлас. 2-е издание. М.: Российское Библейское общество, 1995.

57. Даули Тим. Библейский атлас. 3-е издание. М.: Российское Библейское общество, 2003.

58. Лоуренс Пол. Атлас библейской истории. Российскоебиблейскоеобщество, 2012.

59. Rasmussen Carl G. Zondervan Atlas of the Bible, 2010.

60. «Путешествие по Библии». Электронное мультимедийное издание. Версия 1.1. Российское библейское общество, 2005.